

Kovács, B., Tinya, F., Németh, Cs., Sass, V., Bidló, A., Ódor, P. 2017. Erdészeti fahasználatok termőhelyre gyakorolt hatásának kísérletes vizsgálata. Poszter. XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia, Eger, 2017. November 2-5, Absztrakt kötet, pp. 79.

Erdészeti fahasználatok termőhelyre gyakorolt hatásának kísérletes vizsgálata

Kovács Bence^{1,3}, Tinya Flóra¹, Németh Csaba², Sass Vivien⁴, Bidló András⁴ és Ódor Péter²

¹ MTA Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, 2163 Vácrátót, Alkotmány u. 2-4.

² MTA Ökológiai Kutatóközpont, GINOP Fenntartható Ökoszisztémák Csoport, 8237 Tihany, Klebelsberg Kuno u. 3.

³ Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar, Növényrendszertani, Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C.

⁴ Soproni Egyetem, EMK, Környezet és Földtudományi Intézet, Termőhelyismerettani Intézeti Tanszék, 9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.

Az erdőgazdálkodás során alkalmazott fahasználatok megváltoztatják a zárt erdők termőhelyi viszonyait. A Pilisben, egy 75 éves gyertyános-kocsánytalan tölgyesben vizsgáltuk kísérletesen különböző erdészeti beavatkozások mikroklimára és feltalajra gyakorolt hatását. Teljes blokk elrendezésben, hat ismétlésben alkalmaztuk a vágásos üzemmód egyes elemeit (80 m átmérőjű mikrotarvágás, egyenletes bontás, 20 m átmérőjű hagyásfacsoport) és az örökerdő üzemmódra jellemző lékvágást (20 m-es átmérő). A vizsgált változókra vonatkozóan a kezelések kontrollhoz (zárt erdőhöz) viszonyított eltéréseit elemeztük a beavatkozást követő első évben (2015).

A mikroklima-változók jelentős kezeléshatást mutattak, ugyanakkor a feltalaj kémiai viszonyai lassabban reagáltak. A teljes és a diffúz fény egyaránt a tarvágásban nőtt meg legnagyobb mértékben, a lékben valamivel magasabb értékeket mutatott, mint a bontásban és a hagyásfacsoportban. A lég- és talajhőmérséklet, illetve a vízgőztelítési hiány a mikrotarvágásban nőtt meg a legjelentősebben, az átlagok és a varianciák egyaránt itt a legnagyobbak. A hagyásfacsoport a hőmérsékleti átlagokat nem, de az extrémumokat hatékonyan kiegyenlíti. Talajnedvesség-növekedést tapasztaltunk a lékben és kismértékben a tarvágásban. A megnövekedett talajnedvesség miatt a lékben a talajhőmérséklet a többi kezeléstől eltérően nem változott a kontrollhoz képest. A talajkémiai változók közül csak a pH mutatott növekedést a hagyásfacsoportban. A kezelések hatásai eltértek a vizsgált időszakon belül, a vegetációs periódus csúcsán a lombkoronaszint kiegyenlítő szerepe érvényesült.

A kisebb intenzitású beavatkozások (lék, bontás) kevésbé változtatták meg az állomány mikroklimáját. A hagyásfacsoport kiegyenlítő hatása a tarvágáson belül egyes változók tekintetében (napi hőingás, fényviszonyok) érvényesült, más változók esetében (léghőmérséklet átlaga, talajnedvesség) nem.

A kutatást az OTKA (111887, 105896) és az NKFIH (GINOP-2.3.2-15-2016-00019) támogatták.